

Timotejsorters konkurrensförmåga

Jan Jansson, Hushållningssällskapet Sjuhärad

Resultatet från första försökets första vallår i serien L6-6301, Timotejsorters konkurrensförmåga, visar att timotejsorterna Grindstad, Switch har bättre konkurrensförmåga än sorterna Ragnar, Lischka, Aurora eller Jonatan. Sorterna samodlades med antingen ängssvingeln Sigmund eller rörsvingelhybriden Hykor. Grindstad, Switch och Lischka hade högre avkastning än övriga sorter. Ytterligare tre försök i serien kommer att skördas som vall I 2009.

I sortbeskrivningar för timotej redovisas skillnader i smältbarhet mellan sorterna. För att fullt ut kunna utnyttja en sort med bra kvalitetsegenskaper bör den kunna hävda sig i en ordinär fröblandning med ett vanligt förekommande skördesystem.

Syfte

Syftet med denna serie är att dokumentera olika timotejsorters konkurrensförmåga mot andra gräs i en treårig vall i ett treskördesystem.

Utförande

Försöksserien L6-6301-Timotejsorters konkurrensförmåga - startade 2007 med insådd av ett försök på Rådde gård (FiV). Ytterligare tre försök las ut våren 2008 i Jönköping (Animaliebältet), Hedemora (Svea) och Värmland (FiV). Grundplanen består av fyra marknadssorter av timotej: Grindstad, Ragnar, Lischka och Jonatan. Sortföreträdarna erbjöds att lägga till ”kommande marknadssorter”. SW Seed valde SW Switch (SWTT2528) och Scandinavian Seed valde Aurora. Switch blev intagen i svenska sort-

listan 2007 men är ännu inte marknadsförd. Aurora kommer troligtvis inte att komma på den svenska marknaden. De sex sorterna samodlades antingen med ängssvingel Sigmund eller med rörsvingelhybriden Hykor. Ängssvingel är förhållandevis svag i konkurrensen med andra arter medan rörsvingelhybriden är stark. Försöket las som ett två-

Tabell 1. L6-6301 Vall I Rådde 2008. Timotej andel

Led	Sam		Timotej % av ts		
	art	Sort	Sk1	Sk2	Sk3
A1	ÄS	Grindstad	84	73	46
A2	ÄS	Ragnar	79	56	22
A3	ÄS	Lischka	75	73	24
A4	ÄS	Jonatan	67	56	32
A5	ÄS	Aurora	75	51	17
A6	ÄS	Switch	86	74	51
B1	RS	Grindstad	91	77	62
B2	RS	Ragnar	83	59	29
B3	RS	Lischka	90	63	43
B4	RS	Jonatan	85	59	45
B5	RS	Aurora	83	50	30
B6	RS	Switch	89	75	56
1		Grindstad	87	75	54
2		Ragnar	81	57	26
3		Lischka	82	68	34
4		Jonatan	76	57	38
5		AAurora	79	51	23
6		Switch	88	75	53
A	ÄS		78	64	32
B	RS		87	64	44
CV%			4,4	10,0	11,1
Prob F1		(Sam art)	ns	ns	ns
Prob F2		(Sort)	***	***	***
Prob F1*F2			*	ns	ns
LSD F2		(Sort)	4	8	5
LSd F1*F2			7		

faktoriellt randomiserat fältförsök med fyra upprepningar, totalt 12 led. Utsädesmängden var 10 kg/ha vardera av timotej och aktuellt samodlingsgräs. Råddeförsöket såddes in i korn till mogen skörd. Kvävegödslingen under vallåren är 100, 80, 60 kg/N ha till resp. delskörd. Botanisk analys utförs rutvis i tre av blocken. Ingen kvalitetsanalys sker. Skördetidpunkterna i vall I på Rådde var: 29 maj, 15 juli och den 5 sept.

Resultat

Det finns alltså endast resultat från ett försök i vall I på Rådde gård i serien L6-6301

(065770). I tabell I och II nedan visas timotejandel och avkastningen under året.

Timotejandelen

Andelen timotej var hög i förstaskörden. Den varierade mellan 67 % upp till 90 %. Se tabell 1. Det fanns i alla kombinationer utom i ett, mer timotej i rörsvingelhybridleden (RS) än i ängssvingelleden (ÄS). Det strider ju lite mot grundtanken att Hykor skulle vara konkurrenskraftigare än Sigmund. Att rörsvingelhybriden Hykor är svag i etableringen och i första årsvallen har visats i andra försök.

Tabell 2 L6-6301. Vall I Rådde 2008 Avkastning kg ts/ha

Led	Sam art	Tim sort	Sk1 08-05-29		Sk 2 08-07-15		Sk 3 08-09-05		Tot V I		
			Kg ts/ha	Rel 1	Kg ts/ha	Rel 2	Kg ts/ha	Rel 3	Kg ts/ha	Rel tot	
A1	ÄS	Grindstad	5 520	100	3 220	100	3 980	100	12 720	100	100
A2	ÄS	Ragnar	5 420	98	3 120	97	3 730	94	12 280	97	100
A3	ÄS	Liscka	5 490	99	3 080	95	3 920	98	12 490	98	100
A4	ÄS	Jonatan	5 390	98	2 920	91	3 910	98	12 230	96	100
A5	ÄS	Aurora	5 370	97	2 830	88	3 900	98	12 100	95	100
A6	ÄS	Switch	5 550	101	3 170	98	3 970	100	12 690	100	100
B1	RS	Grindstad	5 460	100	3 430	100	4 140	100	13 030	100	102
B2	RS	Ragnar	5 190	95	3 350	98	4 170	101	12 700	97	103
B3	RS	Liscka	5 340	98	3 330	97	4 370	105	13 040	100	104
B4	RS	Jonatan	5 330	98	2 990	87	4 140	100	12 460	95	102
B5	RS	Aurora	5 170	95	3 220	94	4 290	104	12 680	97	105
B6	RS	Switch	5 550	102	3 350	98	4 050	98	12 950	99	102
1		Grindstad	5 490	100	3 330	100	4 060	100	12 880	100	
2		Ragnar	5 300	97	3 240	97	3 950	97	12 490	97	
3		Liscka	5 420	99	3 210	96	4 140	102	12 770	99	
4		Jonatan	5 360	98	2 960	89	4 030	99	12 340	96	
5		Aurora	5 270	96	3 030	91	4 100	101	12 390	96	
6		Switch	5 550	101	3 260	98	4 010	99	12 820	100	
A	ÄS		5 460	100	3 060	100	3 900	100	12 420	100	
B	RS		5 340	98	3 280	107	4 190	107	12 810	103	
CV%			2,6		3,0		3,8		2,4		
Prob F1	(Sam art)		ns		*		**		*		
Prob F2	(Sort)		**		***		ns		**		
Prob F1*F2			ns		ns		ns		ns		
LSD F1	(Sam art)				170		140		300		
LSD F2	(Sort)		140		100				300		

I första och tredjaskörden hade leden med Grindstad och Switch högst andel oberoende av samodlingsgräs. I andraskörden hävdade Lischka sig lika bra som dessa sorter vid samodling med ängssvingel. Övriga tre sortled, Ragnar, Jonatan och Aurora har genomgående en lägre andel timotej än leden med Grindstad och Switch.

Avkastning

De led som uppvisade högst timotejandel har en stark tendens till att avkasta mer än övriga sorter. Grindstad, Switch och Lischka har, om än en liten, statistiskt säkert

högre avkastning gentemot Ragnar, Jonatan och Aurora. I ”Sortval 2008/2009” är den inbördes rangordningen avseende relativ avkastning i vall I för område A-E: Lischka 103, Switch 102, Grindstad 101, Ragnar 100, Aurora 99. Oavsett sort har ängssvingelleden (ÄS) avkastat något mer än rörsvingelhybridleden (RS) i första skörden. I återväxterna är förhållandet det omvända. Det har framkommit i fler försök att sorten Hykor är svagare än Sigmund i första vallårets förstaskörd. Denna företeelse verkar bli mer påtaglig ju längre norrut i landet man kommer.